

SOPHIE
ANDERSON

SNEHOVÉ
DIEVČA

Nezabudnuteľná kniha o snehu a o zimnom kúzle

Ilustrovala Melissa Castrillón

SNEHOVÉ DIEVČA

SOPHIE
ANDERSON

SNEHOVÉ
DIEVČA

Ilustrovala Melissa Castrillón
Preložila Barbora Al Zafari

IKAR

Sophie Anderson
THE SNOW GIRL

First published in the UK in 2023 by Usborne Publishing Limited.
Cover and inside artwork reproduced by permission of Usborne Publishing Limited.
Copyright © Usborne Publishing Limited, 2023
Cover and inside illustrations by Melissa Castrillón © Usborne Publishing, 2023

Text copyright © Sophie Anderson, 2023
Translation © 2024 by Barbora Al Zafari
Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

Sophie Anderson si uplatňuje morálne právo
identifikovať sa ako autorka tejto knihy.

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať, ukladať
do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe
či akýmkoľvek spôsobom – elektronicky, mechanicky,
fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak – bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

Z anglického originálu *The Snow Girl*
(Usborne Publishing Limited, London 2023)

preložila Barbora Al Zafari.

Redigovala Otilia Škvarnová.

Korigovala Lucia Hlubeňová.

Obálku podľa originálneho návrhu upravil Augustín Putera.

Technická redaktorka Helena Oleňová.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava
v roku 2024 ako svoju 8 096. publikáciu.

Prvé vydanie.

Sadzba a zalomenie do strán Veronika Jelenová.

Vytlačil FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

ISBN 978-80-551-9364-9

Venujem Galine, Sašovi a Eddiemu.

Kadial' kráčate, rastú snežienky.

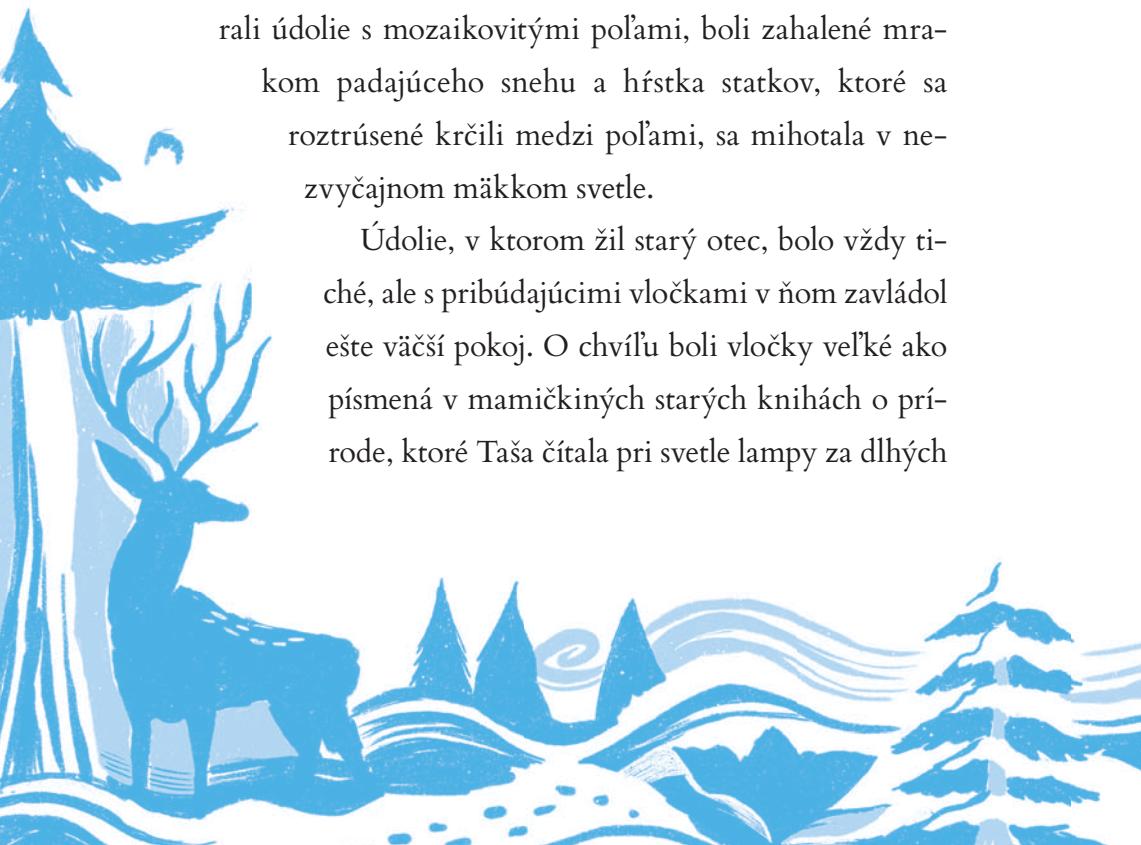

PRVÁ KAPITOLA PADÁ SNEH

Taša práve vyslobodila kozliatko z ostružiny, keď znena-zdania začal padať sneh. Spočiatku drobné vločky sa vznášali v pokojnom studenom vzduchu ako čiastočky prachu. Taša si nebola istá, či je to naozaj sneh, a položila kozliatko, ktoré sa volalo Ferdinand, na trávu. Zložila si jednu z teplých palčiakových rukavíc, ktoré mali na manžetách vyšívané lesné zvieratká, a natiahla ruku.

Na holej pokožke jej pristáli trblietavé kryštáliky, ktoré boli také jemné, že ich sotva pocítila, a vzápätí zmizli, akoby do nej vsiakli.

„Sneží,“ zašeplala Taša a v jej vnútri zabublala radosť. Vždy snívala o tom, že uvidí sneh. „Sneží!“ zakričala hlasnejšie a otocila sa k malému kamennému domu na druhej strane kozieho výbehu.

Závesy v obývačke boli napoly zatiahnuté. Z komína sa ospalo valil dym. Taša si priložila ruku na ústa. Nemala by kričať. Starý otec s najväčšou pravdepodobnosťou driemal v kresle pri kachliach a potreboval si riadne oddýchnuť. A mamička s oteckom mali stále veľa práce, rúbali drevo, odpratávali seno do humna alebo uskladňovali repu do slamy.

Taša sa s rodičmi pristáhovala na hospodárstvo starého otca pred tromi mesiacmi, pretože sám a chorý sa na ňom už trápil a nestაčil urobiť všetku robotu, aby ho pripravil na zimu. Takže kričať, že sneží, naozaj neboli dobrý nápad.

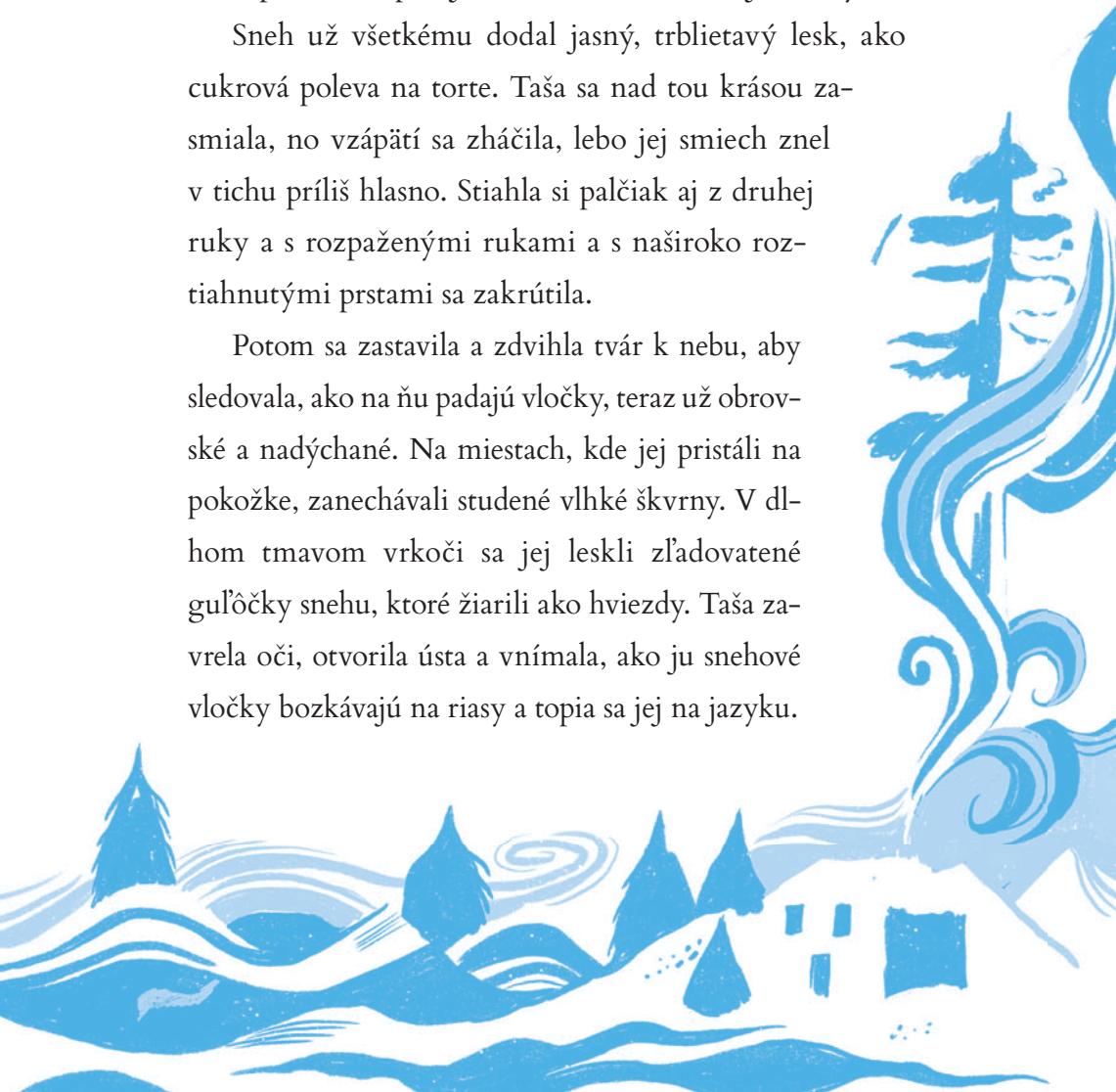
Taša sa otočila a rozhliadla sa okolo seba. Hory, ktoré zvierali údolie s mozaikovitými poľami, boli zahalené mramom padajúceho snehu a hŕstka statkov, ktoré sa roztrúsené krčili medzi poľami, sa mihotala v nezvyčajnom mäkkom svetle.

Údolie, v ktorom žil starý otec, bolo vždy tičhé, ale s pribúdajúcimi vločkami v ňom zavláadol ešte väčší pokoj. O chvíľu boli vločky veľké ako písmená v mamičkiných starých knihách o prírode, ktoré Taša čítala pri svetle lampy za dlhých

tmavých nocí. Potom boli veľké ako guľaté zrnká korenia, ktoré si starý otec mlel do čaju s medom, aby mu pomohli zmierniť kašel', čo ho trápieval každú zimu. Čoskoro boli ako sušené bobule, ktoré im otecko ráno čo ráno primiešaval do kaše, aby im pripomínali teplo a farby jari. No v tej chvíli, obklopená tíska padajúcim snehom, Taša na jar nemyslela.

Sneh už všetkému dodal jasný, trblietavý lesk, ako cukrová poleva na torte. Taša sa nad tou krásou zasmiala, no vzápäť sa zháčila, lebo jej smiech znel v tichu príliš hlasno. Stiahla si palčiak aj z druhej ruky a s rozpaženými rukami a s naširoko roztiahnutými prstami sa zakrútila.

Potom sa zastavila a zdvihla tvár k nebu, aby sledovala, ako na ňu padajú vločky, teraz už obrovské a nadýchané. Na miestach, kde jej pristáli na pokožke, zanechávali studené vlhké škvurny. V dlhom tmavom vrkoči sa jej leskli zľadovatené gulôčky snehu, ktoré žiarili ako hviezdy. Taša zavrela oči, otvorila ústa a vnímala, ako ju snehové vločky bozkávajú na riasy a topia sa jej na jazyku.

Sneh! Bolo to úžasnejšie, než si dovtedy vôbec dokázala predstaviť.

Predtým ako sa Taša prešťahovala na hospodárstvo, strávila celých dvanásť rokov svojho života v Saltberry – v teplom, slnečnom prímorskom mestečku na ďalekom juhu, kde nikdy nesnežilo. A hoci starého otca navštievovala často, ani raz tu nebola v zime, preto zakaždým len počula príbehy o hlbokom snehu, ktorý tu napadal každý rok. No toto bolo skutočné! Všade okolo nej poletovali snehové vločky. Chutili po horskom vzduchu, borovicovom ihličí a radosti.

„Pozri, Ferdinand, sneží!“ Taša si kľukla ku kozliatku a polahladila ho po hlavičke. Ferdinand mal len niekoľko mesiacov, siahal jej sotva po kolená a nosil plstený kabátik, aby mu bolo teplo. Kozliatko sa zahľadelo na sneh, zafučalo a potom sa po-kúsilo lapiť niektoré vločky jazykom. Taša sa usmiala, ešte raz ho pohladila a zdvihla sa.

Pohľad upriamila na najbližšie hospodárstvo, vzdialenosť asi pol hodiny chôdze. Cez hustnúci sneh ho už ledva bolo vidieť, ale v okne na poschodí domu zazrela pochyb. Odhadovala, že to bude Klara, dievča priľahlé v jej veku, ktoré tam žilo s rodičmi a dvojročnými bratmi dvojčatami Leom a Stepanom.

Neraz ju videla, ako vylieza z okna svojej izby do hustých konárov nedalekého stromu, ale aj tak jej zovrelo srdce od úzkosti, keď sa odrazu takmer celá vyklonila z okna a po poliach sa rozniesol jej radostný výkrik. S napäťim sledovala, ako Klara zlieza dolu, a keď už bola bezpečne na zemi, s úľavou si vydýchla.

Klara sa ničoho nebála. Celé dni trávila na svojom dymovosivom koni, ktorého volala Zinovij. Cválala na ňom po údolí alebo zdolávala hory pomocou lán, karabínok a kovových hrotov, ktoré zatíkala do skál. Viac ráz sa Taše spýtala, či by s ňou nechcela ísť jazdiť alebo liezť, ale pri pomyslení na niečo také nebezpečné mala Taša pocit, že jej v bruchu skáču lúčne koníky. Rovnako sa však cítila už len pri pomyslení, že by musela opustiť hospodárstvo starého otca. Kedysi nemávala zo všetkého taký strach. Rada skúmala pláže a zátoky v okolí Saltberry, kúpala sa v skalných prílivových bazénoch a hrávala sa so svojimi bratrancami, sesternicami a kamarátmi. No po tom, čo sa pred vyše rokom stalo na Krabej skale, sa jej život zmenil. Ona sa zmenila. Pri tej spomienke sa zasneženým prstom dotkla nenápadnej jazvy nad ľavým obočím. Teraz už vedela, aké dôležité je zostať v bezpečí.

Ked' sa rodičia rozhodli prestahovať sa na sever k starému otcovi, Taša si myslela, že pokoj a ticho údolia budú pre ňu

ideálne. Vedela, že je tam tak málo detí, že v celom údolí nie je ani jedna škola. To ju však neznepokojovalo. Rodičia jej povedali, že spolu so starým otcom jej pomôžu učiť sa doma. Mala dostatok kníh, písaniek, ceruziek i skicárov a na hospodárstve ju čakalo veľa práce.

Taša sa pozrela na Ferdinanda, ktorý sa potkol o vlastné kopýtka, pretože sa točil dookola v snahe chytiť snehovú vločku. Vyskočil zo zeme na rovné nôžky, zafučal a vzápäť skočil za ďalšou vločkou. Taša pocítila hrejivý nával radosti. Zvieratá vždy boli jej najväčšou záľubou. Rada sa starala o kozy a sliepky na hospodárstve. A rada pozorovala aj divé zvieratá.

Mala veľa krásnych spomienok na prechádzky so starým otcom po údolí, po brehu jazera, cez lesy až do hôr, aj na to, ako pozorovali srnky, líšky, zajace a dravé vtáky krúžiace na oblohe. Raz vysoko na vrcholoch hôr zazreli najkrajšie zviera, aké kedy videla. Bol to rys, druh divej mačky s dlhými štíhlymi nohami a veľkými chlpatými labami, s jasnými očami a s bledosivou srsťou s čiernymi škvŕnami, takou jemnou, že zatúžila pohladieť ho.

V týchto dňoch bol však starý otec príliš slabý na dlhé prechádzky a rodičia zase príliš zaneprázdnení. Taša už niekol'ko týždňov neopustila hospodárstvo, lebo sa bála ísť na prechádzku sama. Aspoňže z kozieho výbehu, kde teraz stála, mohla všeličo vidieť.

Na úsvite, ked' vstávala, aby nakŕmila kozy a sliepky, v lese na severe často zahliadla zajace, hranostaje a veveričky. Počúvala vtáky, ktoré štebotali v korunách stromov, a pozorovala ich, ako lietajú nad poľami.

Niekedy, ked' slnko vystúpilo vyššie, pohľadom zablúdila do údolia a videla Klaru, ako sa vonku hrá s bratmi. Alebo Miku, chlapca približne v rovnakom veku ako Klara a ona, ako kráča k jazeru, kde rád chytá ryby. V tých chvíľach odvracala zrak, lebo Krabia skala jej stále neschádzala z mysle. Preto pri každom pozvaní stráviť čas s Klarou alebo s Mikom iba odmietavovo pokrútila hlavou a vždy, ked' jej rodičia alebo starý otec navrhli, aby sa pokúsila nájsť si priateľov, radšej zmenila tému. Sama sa cítila dobre. Lenže...

Niekde hlboko vnútri cítila prázdro. Spočiatku sa snažila nevšímať si ho, ale od toho dňa pred vyše rokom sa to prázdro zväčšovalo. A odkedy sa presťahovala k starému otcovi, narástlo tak, že ju bolelo každý deň viac a viac.

Taša tú bolesť cítila aj teraz, ked' sledovala Klaru, ako sa krúti na poli pri ich dome. Klara dvíhala ruky k padajúcemu snehu rovnako ako ona. Na krátke okamih si Taša predstavila, ako stojí vedľa nej a obe spolu vystierajú ruky v ústrety vločkám. Radšej však odvrátila zrak a pozrela sa na Ferdinanda. Hlasno zamekotal a zvyšných šesť kôz sa k nemu pridalo.

„Ach, prepáč mi!“ zvolala. Všetky kozy na ňu vyčítavo hľadeli. V ich dlhých sivobielych kučerách sa zhromažďovali chumáče snehových vločiek. „Si celý mokrý, musí ti byť zima.“

Zobrala kozliatko do náručia a oprášila mu sneh z plsteného kabátika. Vybrala sa ku koziemu prístrešku, pričom ostatné kozy ju nasledovali. Neprekážalo jej to. Bude takmer tma, kým ich uloží na noc.

Sneh bol hlboký už takmer centimeter a vržďal jej pod topánkami. Pri tom zvuku sa usmiala. Spomenula si na všetky zimné príbehy, ktoré jej rozprával starý otec, aj na všetko, čo vždy túžila robiť v snehu, a iskry vzrušenia sa jej roztancovali od končekov vlasov až po prsty na nohách.

Znova sa zastavila, aby sa zahľadela na hory navôkol. Vrcholy sa už strácali v bielom víre, ale tie najvyššie na severe sa týčili nad snehovým mračnom. Za strmými útesmi sa rozprestierala náhorná plošina, ktorá sa tiahla do diaľky. Na jej samom okraji si Taša všimla ľadovec, ktorý sa leskol ako morské sklo.

Jediný zvuk vydával rýchlo padajúci hustý sneh. Znelo to ako tlkot srdca, šepot, vzdáľujúce sa krídla. Tašu to nadchlo a zrazu sa jej zmocnila túžba utiecť a preskúmať zasneženú krajinu, tak ako kedysi utekala na pláže a do morských zátok.

Rýchlo tú myšlienku zahnala. Už nebola tou istou osobou. Dobrodružstvá a objavovanie predstavovali nebezpečenstvo a tu na hospodárstve starého otca bola v bezpečí. Otočila sa, aby pokračovala v chôdzi ku koziemu prístrešku, a to, čo zbadala, jej vyvolalo úsmev na tvári. Pritiahla si Ferdinanda bližšie k sebe a cez mihotavý závoj padajúceho snehu sa čo najrýchlejšie rozbehla k starému otcovi.

DRUHÁ KAPITOLA STARÝ OTEC

„Starý ocko!“ S Ferdinandom v náručí Taša utekala k starému otcovi, pričom ostatných šesť kôz hopkalo popri nej. Kučeravá srsť im povievala okolo nôh a zakrivené rohy na hlavách sa im rytmicky kývali hore-dole.

„Tašenka!“ oslovil ju starý otec oblúbenou zdrobneninou.

Taša priam žiarila. Starý otec nevyšiel z domu už takmer týždeň, preto sa potešila, že ho vidí vonku, usmievavého a so zružovenými lícami, ako tlačí fúrik plný slamy ku koziemu prístrešku. Bolo to dobré znamenie, že sa cíti silnejší.

Za posledný rok starý otec veľmi schudol, ale stále to bol statný muž a vo svojom teplom prešívacom kabáte vyzeral ešte mohutnejší. Biele vlasy mu vytŕčali spod modrej vlnenej čiapky a dlhé biele fúzy mu siahalí až po modrý vlnený šál na krku, ktorý nosil stále, dokonca aj vnútri. Čiapku a šál mu uplietla

stará mama, ktorá zomrela, keď bola Taša taká malá, že si ju sotva pamätala.

„Vie mamička, že si vonku?“ spýtala sa ho Taša. „Povedala, že by si mal zostať v teple, kým sa ti nezmierni kašel.“

„Vždy keď napadne prvý sneh, doniesiem kozám viac slamy.“ Starý otec sa pozrel na padajúce vločky a potom sa s iskrou v očiach obrátil na vnučku. „A chcel som vidieť, ako sa ti páči tvoj prvý sneh v živote, Tašenka,“ dodal.

„Je nádherný!“ Taša pocítila nový príval vzrušenia a radosti, že pozoruje sneh spolu so starým otcom. „Ja budem tlaciť ten fúrik a ty ponesieš Ferdinanda, dobre?“ Taša mu podala kozliatko. Starý otec pustil fúrik na zem, vzal Ferdinanda do náručia a niečo mu zašeplal do hodvábne jemného uška. Ferdinand oblihol starému otcovi líce a obtrel sa mu o bradu.

Kozy vbehli do svojho prístreška, čo bola dlhá nízka budova z kameňov obrastených machom, teraz zaviatych snehom. Starý otec sa prikrčil v nízkych vrátkach a odstrčil kozy z cesty, aby Taša mohla vtlačiť fúrik dnu. Drevená strecha bola mierne zdvihnutá, aby dovnútra prenikalo svetlo a čerstvý vzduch. Stále však poskytovala dostatok tieňa a trochu páchla, hoci nie nepríjemne. Bol to kozí pach – teplý a jemne sladkastý.

Taša ráno vyčistila všetky koterce a na lôžka naukladala novú slamu. Každá koza mala svoje vlastné lôžko, vyvýšené

nad podlahou, aby jej bolo teplo. Taša odstránila starú slamu, zatiaľ čo kozy čuchali okolo. Starý otec sa opieral o stenu s Ferdinandom v náručí, ktorý sa mu stále obtíeraj o bradu.

„Bude mu dnes v noci dosť teplo?“ spýtala sa Taša, pričom sa pozrela na Ferdinanda.

„S trochou slamy navyše a s Agnes mu bude dobre,“ upoko-jil ju starý otec.

Agnes bola Ferdinandova mama, a hoci cez deň bol Ferdinand samostatný a odvážny, v noci sa k nej stále rád túlil.

„Sneh prišiel tento rok veľmi skoro a padá nečakane rýchlo,“ povedal starý otec. „Musíme dohliadnuť na kozy a sliepky, aby boli v teple a sýte. A budeme musieť dávať pozor na líšky. V snehu sú odvážnejšie. Minulú zimu som prišiel o tri sliepky,“ dodal smutne.

„Urobím všetko, aby boli v bezpečí.“ Taša položila posledné steblá slamy do Agnesinho a Ferdinandovho koterca a potom skontrolovala, či sú vedrá s vodou a kŕmidlá plné.

Starý otec sa pokúsil pustiť Ferdinanda do koterca k Agnes, ale Ferdinand mu vyskočil späť do náručia. „Už je čas ísť spať, Ferdinand,“ zasmial sa starý otec, pričom kládol kozliatko na slamu. Jeho smiech sa však zmenil na chrapľavý kašel, až sa mu roztriaslo celé telo.

Taša vytiahla z plechovej škatuľky vo vrecku jeden z cukríkov proti kašľu, ktoré vždy nosila so sebou pre starého otca, a podala mu ho. Nona, staršia pani v údolí, vyrábala cukríky z medu, lišajníka a brezovej šťavy špeciálne preňho. Voňali sladko a zemito, ovel'a príjemnejšie ako horký čaj, ktorý pripravila pre Tašu, aby ju vraj posilnil a nebola taká plachá.

Nona volala Tašu Myšku. Tašu to rozčuľovalo, ale nesťažovala sa, aby nemusela hovoriť o tom, prečo je taká bojazlivá.

Len čo mal starý otec cukrík v ústach, kašeľ mu ustúpil a začal dýchať pokojnejšie. Aj Taša pocítila, že sa uvoľnila. Nona ju sice niekedy rozčuľovala, ale za tie cukríky proti kašľu jej bola vdľačná. „Cítis sa lepšie?“ spýtala sa starého otca ustarostene.

Starý otec prikývol a pohladil Ferdinanda na dobrú noc. Ked' vstal, pohľad mu skl'zol k prázdnym kotercom hlbšie v prístrešku a oči sa mu v slabom svetle zaleskli slzami.

Minulú jar tam spalo päťdesiat kôz.

„Musia ti chýbať,“ zašepkala Taša.

„Veľmi.“ Starý otec sa poškrabal vo fúzoch a vzdychol si. „Je však dôležité vedieť, kedy sa niečoho musíš vzdať. Čažko som ich zvládal a vtedy mi nenapadlo požiadať o pomoc teba a tvojich rodičov. Potom mi Vasilij na druhej strane jazera za ne ponúkol dobrú cenu. Stará sa o ne a na jeho lúkach je dobrá

pastva. A možno...“ Starý otec sa obrátil späť k Taši a zdvihol obočie. „Možno sa teraz, keď si sa sem prestáhovala aj s rodičmi, rozhodnete stádo na jar rozšíriť.“

„To by sa mi páčilo.“ Taša sa pri myšlienke na ďalšie kozliatka usmiala a zohla sa, aby Ferdinandovi pohladila mäkkú srst na krku. Kozliatka sa zvyčajne liahli na jar, keď bolo teplejšie počasie a viac rastlín na spásanie. No Ferdinand prišiel na svet v zime. Starý otec povedal, že je to nečakaný dar.

Ferdinand zamekotal a strčil svoj teplý ňufáčik do Tašinej dlane. „Dobrú noc, Ferdinand.“ Taša postupne pohladila každú kožu, zaželala im dobrú noc a zatvorila dvierka na kotercoch. Potom podišla k starému otcovi, aby ho podoprela.

Ten sa jej tuho chytil a prikrčení popod nízke vrátka vyšli von a zavreli ich za sebou. Sneh padal tak husto, že bolo ľahké vidieť čokoľvek iné okrem nadýchaných vločiek.

„To je úžasné!“ Tašine topánky sa zaborili hlboko do mäkkého záveja. „Nechce sa mi veriť, koľko snehu napadlo, kým sme obriadili kozy!“

„Za poslednú hodinu takmer na dva palce.“ Starý otec sa pozrel na výbeh, ktorý pokrývala hrubá biela prikrývka. „Je to dosť zriedkavé, dokonca aj tu v horách.“

„Nemôžem uveriť, že konečne vidím sneh!“ Taša sa snažila žmurkaním striať trblietavé vločky, ktoré sa jej neprestajne

lepili na mihalnice. Tvár ju štípala od chladu. Zdvihla ruku, aby si zakryla oči, a pokúšala sa zazrieť najbližšiu susednú usadlosť. Nemohla si pomôcť, ale zaujímalo ju, či je Klara stále vonku. No ak aj bola, nemala šancu ju vidieť, lebo bola pridaleko a vo vzduchu vírilo priveľa snehu.

Starý otec sledoval jej pohľad. „Vieš, čo je rovnako dôležité, ako vedieť, kedy sa niečoho vzdať?“ spýtal sa.

Taša zvedavo naklonila hlavu nabok.

„Vedieť, kedy požiadať o pomoc,“ povedal starý otec.

Taša pocítila, ako jej telo stuhlo a ako sa uzatvára do seba. Bol to známy pocit. Od toho dňa na Krabej skale sa stiahla pred svetom ako krab pustovník do ulity. A robila to už tak dlho, že nevedela, ako s tým prestať.

Uvedomovala si, že jej rodičov aj starého otca to trápi. Vedela, ako ju starý otec s obavami sleduje pri tých niekoľkých príležitostiach, keď k nim zavítali cudzí ľudia. Vedela, ako v tej chvíli vyzerá – ako sa jej nervozita votkáva do tela a prejavuje sa meravým vystupovaním, trasúcimi sa prstami a napätiom v zamračenej tvári. Keď sa k nej niekto priblížil, stála ticho a nehybne ako skala, pričom si predstavovala, že okolo nej sú morskí ježkovia, ktorí ju chránia svojimi ostňami. Nerada si to priznávala, ale robilo to starosti aj jej. Cítila sa ako vo väzení, z ktorého nedokázala vystúpiť.

